

לפני שנים, כאשר שאלו את במאי הקולנוע המנוח אנתוני (אל־סיד) מאן איך הוא מסביר שאחד השחקנים החביבים עליו ביותר, רוברט ראין, לא הגיע אף פעם למעמד של כוכב בינלאומי, השיב: "עיניו שקטות ושקועות מדי, ול-אנשים כמוהו אין סיכוי בעולם הסרטים."

למרות זאת, הופיע ראין בתפקידים ראשיים בשניים מסרטים הטובים ביותר של מאן, חלקת אלהים הקטנה ואנשים במלחמה. ועל אף הגבוהה השחורה של מאן, המשיך ראין לשחק עוד ועוד. היום, כשהוא על סף יום-הולדתו ה-60, הוא כבר כמעט כוכב בינלאומי.

"העצה הטובה ביותר שסיבלתי בהי"א אורמיי ראין, הייתה במשפט של תוכנית רדיו, שפגשתי כאשר חיפשתי עבודה לפי ני למעלה 30 שנה. "שמו היה רייאן, כשמי, למרות שלא היינו קרובי-משפחה. הוא התבונן בי ב-ספקנות ואמר לי: זה עסק קשה מאוד וצריך להקדיש לו הרבה שנים. ואל תש-כח, אסור להתחמק אף הזדמנות אחת לשי-חק. לא חשוב כמה משלמים, לא חשוב מה התפקיד. העיקר - לא להפסיק לשי-חק."

זה בערך מה שעשה בקריירה הארוכה שלו. אמנם הוא החל בה מאוחר למדי, בגיל 28, לאחר שנים של נדודים ומק-צועות שונים ומשונים, כאוניברסיטה היה אלוף באיגרוף במשקל כבד במשך ארבע שנים רצופות ושחקן-כדורגל מצטיין. כאשר החליט סוף סוף להיות שחקן, רכש את יסודות המקצוע בצורה יסודית, בי-אולפן של מאקס ריינהארט.

מאו, הלך בעקבות עצתו של אותו מפיק תוכניות-רדיו. הוא שיחק בכל מקום בו איפשרו לו לעלות על קרשיהבמה. כאשר לא מצא להקה או תיאטרון שישכור אותו, היה מעלה בעצמו הצגות, בתי-קפה ובמסעדות.

באותה צורה נכנס גם לקולנוע. מאז 1940 הוא הופיע בעשרות סרטים, לעיתים מלודרמות בלשיות מן הסוג העלוב ביותר, היתר סרטים צנועים וכמעט קלא-סיים, כמו השומד של רוברט ויין, על השחיתות בעולם האיגרוף, או באשה על החוף של ז'אן רנאר.

הוליווד מצאה בגבר החסון וגבה-הקומה דמות אידיאלית לתפקידים קשוחים ונמי-רצים, בעיקר של נבלים העומדים בדרכם של יפהים כחוליעיניים.

בעת ובעונה אחת, לא זנה את התיאטר-רון ולמרות שהיה קשה לו להופיע זמן ממושך באותה הצגה. הוא השיג כמה הצלחות יוקרה וביקורות נלהבות כבמסע ארוך לתוך הליה של א'ניל או בי-

שחקן ראין פעם נבל, תמיד נבל

הספינה התהפכה

הרפתקה בפוסאידון (תל-ביב, תל-אביב, ארצות-הברית) - הנוסחה מוכרת ומשומשת היטב: קבוצה קטנה של אנשים מבודדת בתנאי-לחץ, ובתוך מאבק להצלת חייה עוברת הרפתקאות שונות. זה עבד כבר עשרות פעמים ומדוחות מסחריים מסתבר שזה ממשיך לעבוד: הרפתקה בפוסאידון צועד בשבועות האחרונים בראש הצלחות הקופה באמריקה.

הפעם מדובר בקבוצת אנשים המנסים לפלוט דרכם אל קרקעית אניית-טיול שהתהפכה בלבים. הדמויות המרכזי-ות את הקבוצה שונות וסגנוניות כדרוש: יש ביניהם מטיף דתי בדימוס (ג'ון הקמו), בלש ואשתו, יצאנית לשע-בר (ארנסט בורניין וסטלה סטיבנס), זוג יהודי מבוגר ה-נוסע לבקר את נכדם החדש בישראל (שלי וינטרס וג'ק אלברטסון), הרווק הביישן (רד באטונס) וכל היתר.

למען האמת, אין הצדקה לבוא בטענות לסרט זה. הוא אינו מתיימר להיות יותר מאשר הרפתקאה. בכך, הוא מצליח בהחלט. הבמאי רונאלד נייס, המשיך בכל סרטיו להראות סימנים של מי שהיה פעם על-סמופה, מנצל היטב את התפאורות ההפוכות באוויה השקועה במהופך, ואת חדליקות הפרוצות בכל מינה.

הוא גם שומר על רמת-מתח סבירה, כאשר מצד אחד רודפים מייחים, הופצים פנימה לתוך האוויה, אחרי קבו-עת הניצולים, ומצד שני מכרסמת בהם איי-הידיעה כיצד להיחלץ מן המלכודת.

הקמו, סטיבנס ובורניין: הרפתקה מימית

יש אם כן להניח שאיש לא יתלונן יתר על המידה על הדמויות השטוחות, על הרגעים המלודרמטיים המוגזמים, על משחקי-ראווה שלא לצורך מצד מרבית המשתתפים, או על דרך הבחירה השרירותית של אלה שצריכים בסופו של דבר להגיע לסוף הדרך.

אולי לא סרט מופת, אבל בהחלט סרט-קופה.

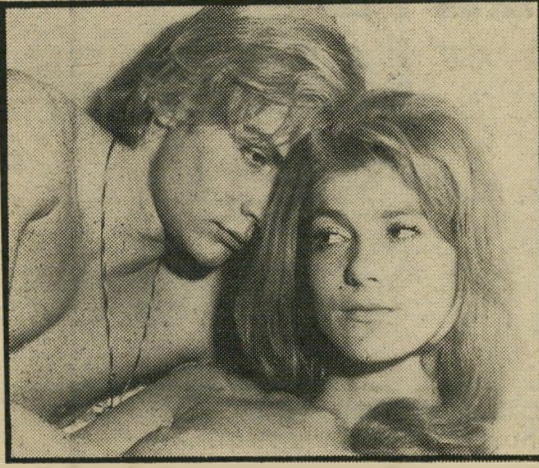
הלב הכואב בנורצדס

אהבה היא רק מילה (מוג-רבי, תל-אביב, גרמניה) - מי ש-יילך לראות סרט זה משום שהוא זוכר כי מחבר הסיפור, אריך מארוו סימל, כתב פעם ספר-ריגול גסטרונומי משעשע - עשוי לזכות באכזבת חייו. אהבה היא רק מילה אינו סיפור-ריגול, אין בו שום סממן גסטרונומי, וודאי שאינו משעשע.

אם זה בכלל משהו, הרי זה מעין סיפור אהבה נוסח גרמניה. בחור בן 21, השונא את אביו המולטי-מיליונר, ואוהב את אמו המאושפזת בבית-מרנזע לחולי-עצבים (כך קוראים לבתי-המשוגעים של בעלי-האמצעים), מצטרף ל-פנימייה בעיר-שדה גרמנית, כדי לנסות בפעם המי יודע כמה להגיע אל תעודת-הגברות.

במקום זאת, הוא מגיע אל אשת-הבנקאי המקומי, מבו-גרת ממנו בעשר שנים אבל עדיין במלוא פריחתה. כדי שזה ייראה רומנטי יותר, מורחים את עדשת ה-מצלמה בווליון, ומקבלים צילומי טבע פסדו-פיוטיים (אלווריה מאדיגן שיענה את כולם, לא ז), כדי שזה ייראה מודרני, משתמשים בעדשות בעלות זווית רחבה מאוד, ומקבלים פרספקטיבה מעוותת היוצרת אפקטים בלתי-טבעיים. וכדי לחסוך כסף, מוחזקת המצלמה מרבית הזמן בידי הצלם, ומקבלים תנועות מקוטעות, מבלבלות ומוזי-מות, שלא לצורך.

מה שנוגע לאנשים עצמם: כולם, החל מזוג הנאהבים וכלה באם המטורפת, הם טיפוסים שדופים, מן הסוג ה-

פליישמן ווינטר: וולין לסובלים

מכונה באנגלית "מגעילים בעושרם", מתגלגלים במלונות פאר ובמכוניות מרצדס, וסובלים. כל כאב העולם על פני היינריך אוי, כמה שחם סובלים. מליישמן וג'ודי וינטר, (בתפקידים הראשיים). מבחינה מסוי-ימת, אפשר להבין לרוחם. הם היו חייבים להיות עם סיפור זה במשך כל שבועות ההסרטה - וזה לא יכול היה להיות, בשום מניס ואופן, תענוג.

עמוד הראשון של הכת ומקארתור - אשר חודש לאחרונה בכל רחבי העולם.

השנים שחלפו הוציאו אותו מן המחזור האפשרי של מאהבים. העבירו אותו אל תחום שחקנייה-אופי. היום, לאחר שגל שלם של נבלים קלאסיים הפך לגיבורים (לי מארוין הוא הדוגמה הבולטת ביותר), וזכה גם ראין לכבוד שהוא ראוי לו - ודווקא באותם תפקידים שקודם סווגו לתפקידי-נבלים.

למשל, בסרטו החדש של רנה קלמן המידרף בשדות. ראין הוא שוב גנגסטר אמריקאי קשוח, כפי שהיה פעמים אין ספור בעבר, אולם עתה. הוא כבר דמות אגדית, סמל לכל אותם הגנגסטרים הקטי-נים והעלובים, שאין להם עוד סיכוי להי-יות או להתקיים בעולם של מחשבים ו-אירגוני-פישע מתוחכמים.

ולמרות שראין אינו אלא אחד מן ה-שחקנים הראשיים בסרט (טריניטינאו ולא-המאסרי מופיעים עימו), הרי הרושם שהוא משאיר הוא העמוק ביותר. נראש שהי-ציטטה של ג'ון פורד, העומדת כנר ל-רגליו, פעלה לפחות במקרה שלו. "במאי אינו נעשה טוב יותר", אמר פעם פורד,

שית בגרמניה דאו. הוסעה מבדיקה של ליוה מינלי וג'ואל גריי (שניהם קיבלו אוסקרים).

ירושלים

*** פרגוזי (עדן אנגליה) - היצי-קוק במלוא-כושרו, מותח את צופיו ומסיט את סיפור המעשה בחונק מטורף של נשים בלונדון. כאוות נפשו. שערר בבימיו קולי-נוע וחוויה מברדרת בעת ובעונה אחת. כדאי לראות.

*** מה נשמע דיק (ירושלים, ארצות-הברית) - מיטר בוגדאנוביץ מעי-תיק את כל התעלולים הקומיים של הסרט האמריקאי הקלאסי בסיפור מצחיק על מר-סיקולוג מסורר ונערה שובבה מאוד. עפ-ברבה סטרייסנד ורייאן אוניל.

חיפה

*** פליני - רומא (פאר, איי-טליה) - עיר הנצח, כפי שחיא נראית בדמויו הפורה של פדריקו פליני, המי-שחור בדרכו המיוחדת, את העיר, כפי שנראתה בעיניו לפני שלושים שנה והי-יום. חוויה חזותית בלתי-רגילה.

תדריך

תל-אביב

*** מיני ומוסקוביץ (תכלת, ארצות-הברית) - אהבה מוזרה בין פקי-דה כמוזיאון לשומר מגרשי חניה, עם מבטים ביקורתיים אל כל אורח החיים המקובל היום באמריקה. בימיו אינטימי רגיש של ג'ון קאסאבטס, ומשחק מעולה של סימור קאסל וג'ינה רולנדס.

*** קברט (פאר, ארצות-הברית) - סרט בעל שמונה אוסקרים המשחזר את אווירת ברלין ערב עליית הנאצים לשלטון, ומצליח בעיקר בקטעי הקברט המשקפים את האווירה האנושית והסולי-